

BÁCSMEGYEI NAPLÓ

XXV. évfolyam

Subotica, KEDD, 1924 február 26.

56. szám

Megjelenik minden reggel, ünnep után és hétfőn délben
TELEFON SZÁM: Kiadóhivatal 8-58. Szerkesztőség 5-10

Előfizetési ár negyedévre 135 dinár

SZERKESZTŐSÉG: Kralja Aleksandra ulica 4. sz. alatt
Kiadóhivatal: Kralja Aleksandra ulica 1 (Leibach-palota)

A panamavádak forrása

Minden megújuló nappal újabb meg újabb adatok dagasztják a noviszadi közigazgatást ostromló vádek hullámaát. Minden nap sokrétűre kötve kapjuk a vádak, hogy ki sikasztott, ki csalt, ki hamisított okiratot s ki élt vissza más módon hivatali hatalmával. Természetesen mi nem tehetünk igazat a hadviselő felek között, nem siethetünk sem a megtámadottak védelmére, sem a vádak bizonyítására. Nekünk csak az a kötelességünk, hogy rámutassunk azokra az összefüggésekre, amelyek a közigazgatás mai rendszere s a közigazgatási visszaélések vagy panamavádak között szükségképpen és elkerülhetetlenül megvannak.

Immár az ötödik évfordulója is elmúlt annak, hogy a Vajdaság területe és népe új állami fennhatóság alá került s még a hatodik évben is az ideiglenesség, rendszertelenség, az állandósult átmeneti intézkedések uralkodnak a közigazgatás egész területén. A magyar uralom alatt a legszélsőbb autonómia jellemezte a közigazgatás rendszerét. A Vajdaság népe hozzászólt ahhoz, hogy maga intézze községének ügyeit, maga válassza meg tisztviselőit s hogy a község vagyona, a közvagyon maga a község, a község választottjai kezeljék. Ebben a rendszerben nőtt fel a Vajdaság népe, erre a rendszerre volt ráépítve az egész közigazgatás. Azt természetesen kellett tartani, hogy az új impérium a berendezkedés első sietésében ideiglenes intézkedésekkel igyekezett áthidalni az átmenet szakadékát, olyan ideiglenes intézkedésekkel, melyek nem a közigazgatás rendszeréből folytak. De azt senki sem helyeselhette már hogy az átalakulás utáni hatodik évben még mindig ilyen ideiglenes intézkedésekkel tartás fenn a közigazgatás menetét. Ezek az ideiglenes intézkedések felemásá, sutává, fonákká teszik az egész közigazgatást. Megtartják a rendszer konstrukcióját, mely korábban önkormányzatot hordozott s az önkormányzat konstrukcióját kinevezési rendszerrel keverik össze. A közigazgatási apparátus nem működhet közgyűlés nélkül, kineveznek hát közgyűlést, nem működhetnek központi választmány, közigazgatási bizottság nélkül. Kinevezéssel segítenek ezen is. Az önkormányzatnak csak a formája maradt így meg s az államosítás rendszere ebbe az ügyes formába telepedett le. Ez az állandósult átmenet azonban nemcsak a közigazgatás útjait torlaszolja el, nemcsak nehézkessé és megbizhatatlanná

teszi a választásba ojtott kinevezés rendszerét, de nem teremti meg azt a közszellemet sem, ami az önkormányzatnak volt megbecsülhetetlen sajátja.

Az önkormányzat a nyilvános ellenőrzésnek legtökéletesebb megvalósítása. Ha választják a törvényhatósági bizottság tagjait s választják a tisztviselőket, a választott tisztviselők és választott ellenőrök működése egy csapásra elhallgattatja azokat a gyanakvásokat és mendemondákat, melyek nem konkrétumokból, de látszatokból táplálkoznak. A kinevezett közgyűlési tagok mindig érzik azal szemben függőségüket, akik től kinevezésük függ. A választott közgyűlési tagok sokkal inkább állanak a közérdek követeléseinek hatása alatt, mint azok, akik a közigazgatás vezetőjének jelölése alapján gyakorolhatják a közigazgatás ellenőrzését. Állítsák

viasza a községek és városok autonómiáját s jobban megvédik vele a tisztviselők becsületét s a közelet tisztaságát, mint a leg súlyosabb bírói ítéletek garmadáival. A közelet tisztasága nem azt követeli elsősorban, hogy a bűnösök elvegyék büntetésüket, hanem azt, hogy senki ne éljen, ne élhessen vissza azzal a hatalommal, amit a közmegegyezés, a közérdek oltalmában bizalommal reá ruházott.

A vajdasági városok khaoszból fuladó gazdálkodásának, a minden munkát, minden termelést, minden okos ötletet eltemető községi adók elburjánzásának nem utolsó oka ez a kinevezéssel kasztrált önkormányzat. Már régen elmúlt az ideje annak, hogy a kényeszerű ideiglenesség rendszabályait a végleges berendezkedés, az okosság és előrelátás utmutatásai szerint helyettesítse.

A Német Párt nem szavazza meg a költségvetést

A radikálpárt tiltakozása Raics Balázs vádjai ellen

Beogradból jelentik: A parlament hétfői ülésén folytatták az 1924—25. évi költségvetés általános vitáját.

Napirend előtt Uzunovics építésügyi miniszter válaszolt Vujics Dimitrije bánási földművespárti képviselő kérdésére Jovanovics képviselő államnézők áthelyezéséről és a Bresztovac-Pancevo-i ut építéséről. A miniszter a mérnök áthelyezésére nézve kijelenti, hogy döntenie kellett arról, vajjon Jovanovics vagy Vámos mérnök legyen az államépítészeti hivatalfőnöke. Mint hogy az először beterjesztett adatokból az derült ki, hogy Vámos a régebbi mérnök, Jovanovicsot áthelyezte. Később kiderült, hogy ez a megállapítás nem helyes s ezért visszahelyezte Jovanovicsot.

Ami az utépítés ügyét illeti, az teljesen rendben folyik.

Vujics képviselő válaszában arra hivatkozik, hogy még az utépítés ügyébe is pártpolitikát vittek be és pártbefolyások érvényesültek akkor, amikor a Banat című vállalatnak adták ki a munkát. Élesen támadja Vitolics radikális képviselőt és Rajics alispánt, mint akiknek ebben részük van. Szerinte Rajics alispán az utépítés céljaira 650.000 dinárt felvett a pénzügyigazgatóságtól, azt néhány napra elhelyezte a Narodna Bankában, majd a pancsevői Szerb Bankba helyezte el, ahol Vitolicsnak van érdekeltsége. Öt hónapon keresztül ez a bank nem fizetett az államnak kamatot ezért a pénzügy. A miniszter válasza ezért nem elégti ki teljesen.

Vitolics (rad.) személyes kérdésben visszautasítja vádjait.

Vita Raics Balázssal

A költségvetéshez először Gyorgyevics Mita (rad.) szólt hozzá.

Beszéde legnagyobb részében Rajics Balázs (bunyevác) beszédének érveivel foglalkozott. Visszautasítja Rajics vádját, hogy a közoktatásügyi miniszter erőszakkal terjeszti a Vajdaságban a cyrill írást. A Vajdaság nagy részében a nép egyáltalában nem ismeri a cyrill írást, a mely az alkotmány szerint egyenrangú a latin írással. A nemzeti kultúrérdek követeli meg, hogy a cyrill írást is megismerje a nép.

Rajics Balázs azon az alapon követel a Vajdaság számára autonómiát, hogy ott a lakosság 80%-a katolikus. Elfelejté Rajics, hogy az egy valláson lévők nem gondolkodnak egyformán. Wilson szerint is nem vallás, hanem nyelv és nemzetiség szerint kell felosztani Európa népeit. A Vajdaságban több nyelv és nemzetiség él, de akármilyen nyelven is beszéljen valaki, ha van munkája és van miből megélni, akkor itt érzi jól magát és hazájának tekintti az országot.

Tiltakozik Rajicsnak az ellen az állítása ellen, hogy ő azt írta a »Zasztavá«-ban, hogy több mint 200.000 dobrovolyjac igazolványt adtak ki. Az tény, erről meggyőződött, hogy 40.000-nél több igazolványt adtak ki, de ez nagyon messze van a 200.000-tól.

Szemére veti az ellenzéknek, hogy hamis híreket terjeszt a Vajdaságban az agrárreformról. Hivatkozik a miniszter ígéretére, hogy a parlament nemsokára megkezdí a bizottságban az agrárreform törvény tárgyalását. Visszautasítja Rajics Balázs álláspontját a fiúmei kérdésben is és rámutat arra, hogy 5 évvel ezelőtt Rajics a noviszadi nemzeti tanács ülésén még egészen más véleményvel volt az állam berendezéséről, mint most, amikor a horvátok felé orientálódik.

Utána Rankovics Mihajla (rad.) szól a költségvetéshez hozzá, teljesen ellenzéki hangnemben. Kétségbevonja, hogy a költségvetés egyen-súlya nemcsak papíron, hanem valójában is helyre van állítva. Élesen bírálja a robotmunka rendelkezéseit és az 50%-os adópótlék bevezetését. Helytelennek tartja a 20 parás kávéházi adót, amely, minthogy ilyen aprópénz nincs, valójában 50 parát jelent, amelyből az állam csak 20-at kap meg. Különösen a feketekávé után sokallja, mert van, aki naponként 8—10 feketét is megiszik és így ezért 5 dinár adót fizet.

A Német Párt a kormányrendszer ellen

Mozer (németpárti): Örömmel üdvözli Rankovics beszédét, aki annak ellenére, hogy a kormánypárti padsorokban ül, elvi kritikáját adta a költségvetésnek. A teherviselés nem egyenlő az ország egyes vidékein. A volt osztrák-magyar monarchia törvényeit, ahol ezek életben vannak, a legkülönböző módon magyarázzák a hatóságok. Ngy igazságtalanságok vannak az adóbeszedés körül is. Az adóosztviselők teljesen önkényesen járnak el, úgy, hogy sokszor az adózó polgár nem tudja milyen adót fizetett be. Bírálja az illetéktörvény végrehajtási rendeletét, amely szerinte a khaoszt csak növeli, amit bizonyít az is, hogy a rendeletet vidékenként másként magyarázzák. Hosszasan foglalkozik a zombolyai adódszongel rejtelmével és kimutatja, hogy Zombolyán háromszor annyi adóalapot számítanak, mint például Somborban. Ugy lát-szik — mondotta — hogy a hatóságok azt akarják Zombolyán behajtani, amit Kiskomlósban — elmulasztottak.

Főlemlíti az osztrák-magyar monarchia háboru előtti adósságainak kérdését, amelyet még most — a háboru befejezése utáni hatodik esztendőben — sem rendeztek. Nagyon sok ilyen értékpapír van a nép kezében. Követeli, hogy a korona bankjegyek beváltása alkalmával levont 20 százalékos bankokat váltsák már be. A legfőbb ideje, hogy a magyar hadikötvényeket is beváltsa az állam, különösen az árvák érdekében volna erre szükség, akiknek a vagyona a gyámpénztárak hadikötvényekbe fektették. Ráter a kormány közigazdasági politikájára, amely szerinte ártalmas úgy a mezőgazdaságra, mint az iparra. Felemlíti, hogy a husfeldolgozó ipar, a kormány helytelen gazdaságpolitikája következtében, nem tud megbirkózni a külföldi konkurenciával. A robotmunka kérdésére is kiterjeszkedik és evvel kapcsolatban felhívja a kormány figyelmét arra, hogy a Vajdaságban most is fizetik az utépítési pótdadót, nem tudja tehát, hogy mért van szükség robotmunkára.

Ezután Mozer politikai kérdésekre tért át.

A radikális pártnak — mondotta — egyik főprogrampontja volt a régi Szerbiában

az önkormányzat

Most, a radikális uralom alatt még a szerbek sem élvezik az önkormányzat előnyeit. Figyelmezteti a kormányt, hogy ennek rossz következményei lehetnek a radikális pártra. Elsősorban a községi autonómiát kell helyreállítani s nem azt a fordított sorrendet kell betartani, amit a kormány tervbe vett. Parlamenti választásokat már sokszor tartott az ország, de községi választásokat még egyszer sem, pedig már az 1922. évi április 22-ikén hozott törvény intézkedik az önkormányzati választásokról és határidőt is tűzött ki. Azóta ez a határidő már sokszor letelt — hiába. Tiltakozik a községi törvény reakciós módosítása ellen, amit a vajdasági radikális képviselők szorgalmaznak leginkább. Követeli, hogy a szlovéniai és dalmáciai választások alapjául szolgáló demokratikus községi törvény alapján tartásuk meg a választásokat.

A földosztás papíron és a gyakorlatban

Az agrárkérdésről beszélt ezután. A rendelet első szakasza szerint földhöz a szerbeknek, horvátoknak és szlovéneknek van joguk. Ezt a rendelkezést csak állampolgári, nem pedig nemzeti szempontból lehet értelmezni. Mindenkinek van joga földet igényelni, aki a Szerb, Horvát, Szlovén királyság állampolgára. Mégis valamennyi hatóság a szűkebb értelmű magyarizációt alkalmazta s egyetlen magyar, német vagy román se kapott földet. A kormány ugyszólván semmit se valósított meg tíz hónappal ezelezt kiadott deklarációjából. Majd áttér

a választói névjegyzékek

kiigazításának kérdésére. A törvény előírja, hogy mindenki, aki nagykorú és bizonyos ideje egy községben lakik, felveendő a választói névjegyzékbe. Mégis az egyes községekben óriási a választói névjegyzékbe fel nem vettek száma. Mikor 1922 nyarán összeállították a választói névjegyzéket, akkor állítólag még nem járt le az opciós határidő, bár a német párt már akkor bebizonyította, hogy a lakosság legnagyobb részének opciója már 1922 januárjában lejárt. Ismerteti ezután az 1923. évi kiigazítás anomáliáit és kijelenti, hogy bizonyára 1923-ban is adtak ki erre vonatkozó titkos rendeleteket, mert 1924 januárban sem hajtották végre a választói névjegyzékek hivatalból való kiigazítását. Noviszadon például 1700 teljes jogú választót nem vettek fel a névjegyzékbe. A hatóságok különböző formalitásokat követelnek, amikről a törvényben szó sincs. Ha ez így tart tovább, akkor ez az 1700 választó még ötven év múlva se kerül a névjegyzékbe.

Tiltakozik végül a községi és egyházi iskolák bezűntetése ellen és rámutat arra, hogy Ljubljánában egy cseh magániskolának is adtak működési engedélyt. Kijelentette, hogy párja n es abban a helyzetben, hogy a javaslat általános tárgyalásánál megszavazza a költségvetést. Ha azonban a részletes tárgyalásnál a kormány kedvező módosítást eszközöl a

javaslaton, nincs kizárva, hogy ő és pártja a javaslat mellett szavaz.

Az ülés ezzel déli félegykor végetért.

Kedden befejezik a költségvetési vitát

Beogradból jelentik: A parlament kedden előreláthatóan befejezi a költségvetési vitát. Már csak egy radikális szónok beszéde van hátra, aki után Maximovic (radikális), többségi előadó és Setyerov (demokrata) kisebbségi előadó, végül Stojadinovic pénzügyminiszter fog fölszólalni és a javaslatot még kedd délután szavazás alá bocsátják.

Magyarok és svábok számára nincs farsang

A belimonasztíri jegyző reformálja a kalendáriumot

A bácskai kerületi főispán — mint jelentették — Baranyába készül, hogy meghallgassa a panaszokat s elcsapja azokat a falusi basákat, akiknek tulkapásai, s bünei idézik fel a jogos panaszok árját. A baranyai kis királyok azonban, úgy lát-szik, Szlepcsevics főispán látogatásától se félnek tulságosan, arra számítanak, hogy Baranyában még sokáig rosszak lesznek az utak, hosszú idő telik bele, amíg a főispán eljut a messze fekvő baranyai falvakba. A baranyai notórius alkotmánytörök nyíltan hangoztatják, hogy nem félnek a főispán kiltásba helyezett munkájától. Azt mondják, hogy vagy leintik Szlepcsevics főispánt s nem megy el Baranyába, vagy ha el is megy, akkor sem mer elbánni azokkal, akiknek eddig is sikerült mindig kibújni törvénysértéseik következményei alól.

Hogy mennyire nem tartanak Szlepcsevics főispán áltogatásától, mennyire nem félnek a tisztító munkától, arra nézve ime két jellemző adat a pélimonostori-belimonasztíri jegyző ténykedéseiről.

Opasics Jócó belimonasztíri jegyző a múlt héten kidoboltatta a falu-

ban, hogy sváb és magyar háznál a farsang alatt semmiféle összejövetelet, vagy mulatságot nem szabad tartani. Mulatni sem muzikaszóval, se anélkül nem szabad.

Annak ellenére, hogy a Német Párt — amint Mozer bejelentette — nem fog a javaslat mellett szavazni, a kormány többsége biztosítottak tekinthető. A németek magatartása igen nagy érdeklődést kelt politikai körökben és biztosra veszik, hogy a kormány végül is kénytelen lesz a németek által követelt engedményeket megadni. Föltűnést keltett Rankovics radikális képviselő fölszólalása is, aki, bár a kormánypárt tagja, — ellenzéki beszédet mondott és kijelentette, hogy a kormány javaslata ellen fog szavazni.

A belimonasztíri magyaroknak és sváboknak nem igen van kedvük ugyan farsangolni, azonban a jegyzőnek ez nem ad még jogot arra, hogy a farsangi mulatságból két nemzetiséget kizárjon. A kidobolt rendelet jogosságát azonban Belimonasztírban senki se meri szóváltani, Opasics jegyző el is látna a baját annak.

A közegészségügy is szíven fekszik Opasics Jócónak. Erre vall az, hogy Hefinger Márton ottani borbélyüzletét lezáratta. Hefingernek a családjában kanyarós megbetegedés fordult elő s a borbély a beteget nem azzal az orvossal kezelte, aki barátja a jegyzőnek, hanem egy másikkal. A községi jegyző, aki úgy látszik másképp ismeri a kanyaró fertőző voltát, mint az orvostudomány többi szakértője, lezáratta Hefinger üzletét, s saját személyében ellenőrzi, hogy se beretválnozni, se nyíratkózni ne menjen be senki a fodrászüzletbe, sőt levelet és ujságot se szabad kézbesíttetni Hefingernek.

Opasics Jócó egészségügyi rendelete ellen sincs helye jogorvoslatnak. A kerületi főispánnak azonban mégis csak lehetne annyit hatalma, hogy akár közönséges elmebajos az, aki ezeket a rendelkezéseket kiadta, akár csak hatalmi tébolyban szenved, elcsapja azt, aki ilyen méltatlanul képviseli az államhatalmat Belimonasztírban.

Kik jelölték ki a szubotikai közigazgatás új vezetőit?

A radikális-párt választmányának csak töredéke volt jelen a döntésnél — Lemondott a szubotikai pártszervezet alelnöke

A legnagyobb meglepetést keltette hétfőn délelben Szuboticán a helyi lapok közlése, amely szerint a szubotikai radikális pártszervezet vasárnap esti ülésén elhatározta, hogy memorandummal fordul a kormányhoz, amelyben a szubotikai főispáni állás betöltésére Gyorgyevics Dragoszláv szubotikai gimnáziumi tanárt, a polgármesteri tisztségre pedig Malagurszki Albe földbirtokost javasolja.

A váratlan párthatározat nemcsak azért keltett feltűnést, mert Gyorgyevics Dragoszláv neve eddig nem szerepelt a jelöltek között, hanem azért is, mert még a legutóbbi napokban is azon az állásponton volt a szubotikai radikális párt, hogy Pletkosics András dr. főispán-polgármester lemondásáig nem foglalkozik utódjának kérdésével. Az első kérdés rögtön az volt, beadt-e már Pletkosics főispán lemondását. Megkérdeztük erre nézve Pletkosics András dr.-t, aki a következőket válaszolta munkatársunknak:

— Hogy a radikális párt választmánya miért hozott tegnap döntést ebben a kérdésben, azt nem tudom és nem is tartozik rám. Annyit azonban kijelenthetek, hogy a régebben

huzódó ügyben nem állt be semmiféle fordulat. Közjegyzői kinevezésem még nem történt meg és én állásaimról nem mondtam le.

Arra a kérdésünkre, hogy ezektől le fog-e mondani állásáról, Pletkosics főispán a következőket mondotta:

— Arra nézve bizonyosat nem tudok, hogy mikor fog megtörténni közjegyzői kinevezésem, azt pedig megfontoltság tárgyává teszem, hogy lemondok-e abban az esetben, ha bizonyos időn belül nem érkezik meg kinevezésem.

Érdeklődünk aziránt is, hogy az eddigi állásponttal szemben mi tette most váratlanul sürgőssé a főispánt és polgármesteri állásra való jelölést a radikális párt részéről. Erre vonatkozólag meglepő információt kaptunk. A radikális párt tekintélyes vezetői közül Manojlovics Vladiszlav dr. közjegyző és Miladinovics Miladin ügyvéd kijelentették a »Bácsmegeyi Napló« munkatársa előtt, hogy

sem neki, sem a párt több más vezetőtagjának nem is volt tudomásuk a főispánjelölés határozatról. Hangsúlyozták, hogy még legutóbb

is arra való tekintettel halasztotta el a párt a döntést ebben a kérdésben, mert Pletkosics főispán még nem mondott le és ugyanez az ok tenné ma is. Egyébként pedig — mondták —

a főispánjelölés nem is szerepelt a radikális párt vasárnapi választmányi ülésének napirendjén, azt akkor tárgyalta le a választmány néhány tagja, amikor már csak kevesen voltak jelen az ülésen.

Különböen pedig — jelentették ki informátoraink —

ebben a kérdésben nem a párt választmány, hanem a közgyűlés hivatott dönteni.

Ebből a nyilatkozatból tehát megállapítható, hogy a főispánjelölés határozat váratlanul és ötlétszerűen történt. A radikális párt részéről ezeket a körülményeket szóváltették a választmány hétfői folytatólagos ülésén is és így még kérdéses, hogy a memorandumnak a kormányhoz való juttatása előtt nem fogják-e előbb összehívni a közgyűlést végleges döntés céljából. A radikálisok részéről egyébként azt is kifogásolják, hogy a választmány egy töredéke által jelölt Gyorgyevics Dragoszláv és Malagurszki Albe közeli rokonok, ami a határozathozatalban résztvevők szerint szintén figyelembe veendő szempont a főispáni és polgármesteri állás betöltésénél. A párt e része egyébként azt állítja, hogy a vasárnapi jelölés határozatban a radikális pártszervezet egyik traktációjának a kívánsága jut csak kifejezésre.

Nem lehet pontosan megállapítani, hogy ezzel a kérdéssel van-e összefüggésben az a körülmény, hogy Popovics György tanügyi inspektor még a vasárnapi választmányi ülésen lemondott a szubotikai radikális párt alelnöki állásáról. Popovics inspektor, mint még ismeretes, néhány hónappal ezelezt összejövésbe került a párt bunyevác gazdacsoportjával, a bunyevác tanítóknak a nemzeti tárgyakból való vizsgakényszerre miatt és őt akkor ért támadásokról miatt már akkor lemondott a pártban viselt állásáról, azonban lemondásáról akkor nem fogadták el és legutóbb újból a párt alelnökévé választották Popovics Györgynek azonban azóta is állandó surlódásai voltak a radikális párt bunyevác-elemével. Lemondása súlyos helyzet elé állítja a szubotikai radikális pártszervezetet mert a párt elnökének, Nedeljkovics Milorád dr. egyetemi tanárnak Amerikába való kiküldetése óta Popovics volt a párt vezetője.

Megkezdődött a Hitler-pör tárgyalása

Münchenből jelentik: A müncheni törvényszék hétfőn délelőtti megkezdte Hitler Adolf, Ludendorff tábornok és bűntársai pörének tárgyalását, a múltévi rosszul sikerült jobboldali puccskíséret ügyében. A tárgyaláson Hitleren és Ludendorffon kívül még nyolc vádlott áll a bíróság előtt. A pör tárgyalása előreláthatóan legalább két hétig fog tartani mert a bíróságnak százötven tanult kell kihallgatnia. A beidéztet tanuk közt van Kahr volt bajor főállambiztos, Lossow tábornok, a bajor seregek volt főparancsnoka, akik a múlt héten mondták le állásukról. Haber bíboros, a bajor kormány több tagja és hír szerint Rupprecht bajor extrónörökös is.

A tárgyalást a müncheni hadiskolában tartják meg, mert ezt az épületet lehet legkönnyebben elzárni. A rendőrség a legerélyesebb intézkedéseket tette, hogy az esetleges rendezavarásoknak és politikai tüntéseknek elejét vegye. A hadiskola környékét megerősített rendőrjáratok szállták meg. A tárgyalásra csak szigorú igazoltatás után engedik be a közönséget.

A naptáregyesítést mégis végrehajtják

A szerb patriarchatus hozzájárult az egységesítéshez

Emlékeztetes, hogy legutóbb már egészen komoly formában szó volt arról, hogy a katolikus és pravoszláv naptárakat még a múlt év végén egyesíteni akarták. Hosszas tárgyalások után azonban elállottak a terv keresztülvitelétől, mert a szerb egyház részéről bizonyos befolyások érvényesülésével ellenezték a naptár egységesítését.

Most fordulat állt be ebben az ügyben. Bukaresti jelentés szerint ugyanis a szerb patriarchatus hivatalos átiratban értesítette a román szinódust, hogy hozzájárul a naptár egyesítéshez. Abban az esetben, ha a görögkeleti egyház legfőbb tanácsa, a konstantinápolyi szent szinódus is magáévá teszi a tervet, úgy a naptár egyesítést még ebben az évben végrehajtják.

Megindult a Bégán

a nemzetközi hajózás

A beogradi kormány beleegyezett a Béga nemzetközifelhasználásába

Temesvárról jelentik: A trianoni békeszerződés értelmében a Béga nemzetközi víziút, mert több országon folyik keresztül. A jugoszláv kormány azonban ebbe a felfogásba a Bégát illetően nem volt hajlandó belenyugodni és a hajózást közigazgatási intézkedésekkel megakadályozta, kijelentvén, hogy a Béga lehet nemzetközi út, a partja azonban Jugoszláviában, jugoszláv terület és ezen a területen idegen lobogó alatt járó hajót nem enged kikötni.

Most a jugoszláv kormány megváltoztatta álláspontját és a Dunagőzhajózási Társaság temesvári ügynöksége néhány napal ezelőtt felhívást tett közzé, amelyben bejelenti, hogy a társaság a jég elolvadása után próbajáratot indít és ha a víziút iránt elég érdeklődés mutatkozik, akkor állandósítani fogja a Bégán a hajózást Jugoszláviából Temesvárig. Ennek a próbajáratnak a célja voltaképpen az, hogy a jugoszláv kormány elvi állásfoglalása után a román hatóságok felfogását is megismerjék és meglássák, hogy ezek milyen módon kezelik az idegen hajókat és idegen szállítmányokat.

Megkezdődtek

a tárgyalások

a német jóvátételi szállítások ügyében

A jugoszláv delegáció garanciákat követel a német kormánytól

Beogradból jelentik: A külügyminisztériumban ma kezdődtek a tárgyalások Kunze német államtitkárral a német jóvátételi szállítások újrafelvétele ügyében. A tárgyalások elején a jugoszláv delegáció azt a kérdést terjesztette Kunze államtitkár elé, hogy milyen garanciákat hajlandó adni a német kormány a szállítási kötelezettségek betartására vonatkozólag.

A jugoszláv delegációnak ez a megatartása nemzetközi szempontból szokatlan, de érthető, miután a jóvátételi szállításokra vonatkozó előbbi kötelezettségeket megállapító tanácskozásokat is Kunze államtitkárral folytatták és a kötelezettségek be nem tartása a jugoszláv gazdasági köröknek te-

tetes károkat okozott. Mivel a garanciákra vonatkozólag létrejön a megegyezés, megkezdik az érdemleges tanácskozásokat.

A kormány egyes tagjai máris közölték a német delegáció elnökével a kormánynak azt az áll-

ásponjtját, hogy a német kormány köteles leszállítani mindazokat az árukat és anyagokat, amelyekért a Reichskommissár a német gyárosokat kifizette. Eszerint a szállítandó áruk értéke 195 millió aranymárkát tenne ki.

A kisantant politikai feltételekhez köti a magyar kölcsön-jegyzőkönyv aláírását

Katonai ellenőrző-bizottság kirendelését kívánják

A jóvátételi bizottság — mint ismeretes, — hozzájárult a magyar kölcsön sikere érdekében ahhoz, hogy a békeszerződés szerint Magyarországot terhelő zálogjogokat felfüggeszék. Az erről szóló határozat kimondja, hogy a felfüggesztő döntéshez az érdekelt államoknak március 31-ikéig hozzá kell járulniuk. Ha a hozzájárulás eddig az időpontig valamennyi állam részéről nem történik meg, akkor a jóvátételi bizottságnak a zálogjogok felfüggesztéséről hozott határozata tárgytalanodni válik.

A Bácsmezei Napló beogradi munkatársának beavatott diplomáciai forrásból származó érte-

sülése szerint a felfüggesztésről szóló jegyzőkönyvet — amelyet a kisantantnak is alá kell írnia — a kisantant államai csak bizonyos politikai feltételek mellett hagyják jóvá. A kisantant elsősorban azt kívánja, hogy Magyarországot a Népszövetség helyezze katonai ellenőrzés alá és a Népszövetség katonai ellenőrző bizottsága élén egy magasrangú csehszlovák katonatiszt álljon. A többi feltételek is politikai természetűek, amelyekre vonatkozóan informátorunk csak annyit volt hajlandó elárulni, hogy azoknak teljesítése elsősorban a magyar népek áll érdekében, mert szorosan összefüggnek Magyarország demokratizálódásával.

Dolláralapon valorizálják a magyar koronát

Havonta fogják megállapítani a korona indexszámát

Budapestről jelentik: Valkó pénzügyminiszter holnap a valorizációs szükségrendelettel kapcsolatban kiegészítő rendeletet bocsát ki. A kiegészítő rendelet úgy intézkedik, hogy a valorizált korona indexszámát havonta állapítják meg dolláralapon.

Kállay Tibor volt pénzügyminiszter, kölcsönügyi előadó, Papp Elek, Tabakovics Dusán és Ellischer Vilmos, a Devizaközpont elnöke ma tanácskozást folytattak a pénzügyminiszterrel a takarékkoronáról, a jegybank felállításáról és a devizaforgalom felszabadításáról. A kormánynak az a terve, hogy a kényszerkölcsönre vonatkozó rendeletet még e hét végén kibocsátja.

A pénzügyminisztérium kiegészítő rendelete szerint az index számításával a kiindulás február 20-án az ezres egységből lesz és az eltérés százalékos arányt fog kifejezni, úgyhogy mindig nyilvánvalóvá válik, hogy mennyivel emelkedett aznap a dollár és mennyivel drágult aznap a szükségleti cikkek ára. Az index-szám megállapítása három tényezéből tevődik össze és pedig a következőkből:

1. Az arbitrázspapírok relációjából, átszámítva dolláralapra a bécsi belföldi magyar korona jegyzésén át;
2. a bécsi magyar koronajegyzés átszámítva dolláralapra;
3. a prágai belföldi magyar koronajegyzés átszámítva dolláralapra.

A jugoszláv-magyar képzőművészek kölcsönös kiállítása

Kedvezően folynak a tárgyalások

Ismeretes az az akció, amelyet vajdasági képzőművészek indítottak s amely a jugoszláv és magyar képzőművészek kölcsönös kiállítását célozza. Ebben az ügyben a vajdasági képzőművészek memorandumot dolgoztak ki és ennek a memorandumnak az alapján felhatalmazták Oláh Sándor szubotici festőművészt, hogy Budapesten illetékes körökkel tárgyaljon. Oláh Sándor elsősorban Iványi-Grünwald Bélát, a neves festőművészt kereste fel, aki mindenben helyeselte a vajdasági egyesület által szerkesztett memorandum egyes pontjait és csupán azt kérte világosan hozzáfűggeszteni, hogy az akcióban nemcsak a vajdasági, hanem az összes jugoszláviai képzőművészek vegyenek részt, mint ahogy magyar részről is a művészek egyeteme magáévá teszi az ügyet. A memorandum főbb pontjai a következők:

1. A jugoszláviai képzőművészek kiállítását rendeznek Budapesten, a magyarok Jugoszláviában (esetleg Beogradban, Noviszadon és Szuboticián).

2. A szállítási és vámtarifáknál kölcsönösen engedményt, illetve mentességet eszközölnek ki kereskedelmi kormányaktól.

3. A jugoszláv festőművészek biztosítják a magyarok részére mindazokat az előnyöket — terem, propaganda stb. — amelyeket a magyarok áldozni tudnak az ügynek.

4. A képek hamisítását mindkét testület igyekszik megakadályozni, illetve azt bírói utra terelni.

Ezen az alapon indultak meg a tárgyalások. Iványi-Grünwald tanácskozott a Szinyei társaság tagjaival — Csók Istvánnal, Rippl-Rónai-val, Rétyivel, Kistaludi-Stroblal, Herman Lipóttal és a magyar képzőművészet több nagyságával, akik egyhanguan tárgyalásra alkalmasnak tartották a jugoszláv képzőművészek tervét. A megbeszélésen az a nézet alakult ki, hogy a magyar kultuszminiszter bevonásával igyekezni fognak a jugoszláv kollegák részére a legnagyobb előnyöket biztosítani, hogy kiállításuk minden tekintetben sikerüljön. A megbeszélésen résztvevő festők neve garancia arra, hogy ezeket a kedvezményeket könnyű lesz kieszközölni.

A további tárgyalások elé politikai körökben is nagy érdeklődéssel tekintenek, mert azt remélik, hogy a kulturális közeledést követni fogja a gazdasági és kereskedelmi közeledés is.

A szakértő-bizottság a Ruhr-vidék kiűritését kívánja

(Szíkratávirat.) Londonból jelentik: A Népszövetség által Berlinbe küldött szakértő bizottság, amely megvizsgálta azokat a módokat, amelyekkel Németország fizetőképességét helyre lehetne állítani, munkájának eredményeképpen kidolgozta javaslatát Németország helyreállítására. A javaslat szerint a szakértő bizottság 350 millió font hitel nyújtását tartja szükségesnek. A helyreállításához szükséges az is, hogy Franciaország ürítse ki a megszállott Ruhr-vidéket és a német vasutakat szabadítsák fel a zálogjogok alól.

A szakértő bizottság ezeket a javaslatokat a legrövidebb időn belül a Népszövetség elé terjeszti.

Kormánybiztost kap Noviszad

A noviszadi radikálisok akciója

Noviszadról jelentik: A városi tanács hétfői ülésén foglalkozott azokkal a vádakkal, amelyeket a Vidovdán emelt a tanács egyes tagjai ellen. A délelőtti fél tizenkettőtől délután háromig tartó ülésen a tanács alaposan megtárgyalta a vádakat és úgy határozott, hogy a nyilvánosság előtt elhangzott vádakat a közigazgatási bíróság elé terjesztik és egyúttal megindítja a sajtópórt a Vidovdán szerkesztője, Jevgyevics Dobroszláv ellen, hogy alkalmat adjon neki vádjai igazolására.

A Vidovdán-ügy egyébként egyre jobban kiszélesedik. A demokrata körökből kiindult vádemelési akció, a radikálisok a jelek szerint, szeretnék felhasználni arra, hogy a demokrata Stefanovics Zsarkó polgármestert állásából kiemeljék. A radikális párt egyes frakciói, már kezdettől fogva nem nézték jó szemmel Stefanovics Zsarkó polgármesterségét és pár hónappal ezelőtt indítottak is mozgalmat azzal a céllal, hogy a belügyminiszter menessze Stefanovicsot és helyébe nevezze ki — Vilics Márkó volt radikális képviselőt. Most ezt az akció ismét felvették a radikálisok, akiknek hivatalos lapja, a Zasztava egyik cikkében már utal is erre a mozgalomra. A lap az említett cikkben tiltakozott az ellen, hogy a kormány Stefanovics Zsarkó polgármestert nevezze ki kormánybiztosnak. A radikálisok szerint a belügyminiszter rövidesen kiküldi a kormánybiztost, aki valószínűleg vagy Vilics Márkó, vagy Gyukics volt skutarii polgármester lesz.

A rendőrség a Vidovdán vádjai alapján a Reiner-féle utlevél-ügyben hétfőn lefolytatta a nyomozást és megállapította, hogy semmi szabálytalanság nem fordult elő.

Tizennyolc katona

sebesült meg a sunjai vasuti szerencsétlenség alkalmával

Szombaton reggel, — amint a »Bácsmezei Napló« már megírta, — a Zagreb mellett levő Sunja vasútállomásnál egy katonavonatot kiskilótt, a mozdony és több kocsi megrongálódott. Mint most Zagrebből jelentik, a mentési munkálatok befejezést nyertek. A romok alól tizennyolc súlyosan sebesült katonát húztak ki, akiket kórházba szállítottak.

A vasuti szerencsétlenség reggel negyed kilenkor történt a Sunja mellett levő Binski-Kut állomásnál. Egy katonavonatot, amely múlt hét hét csütörtök óta hétszáz katonát szállított Pirobtól Varasdra és Karlováczra, 25 kilométeres mérsékelt sebességgel haladt, amikor negyed-

óránra Blinski-Kut állomástól **hirtelen kiugrott a sinekről és a mozdony után csatolt tizenegy kocsi egymásra torlódt.** A katonák közt leírhatatlan pánik keletkezett. A **vagónok összetörték és sok katona a romok alá került.** A vagonroncsok alól borzalmas jajkiáltások hallatszottak. A vasutas személyzet, — akik közül csodálatosképpen senki sem sérült meg, — azonnal segítséget kért Sisakról és Zagrebből. Kilencc órára megérkezett az első segélyvonat Sisakról rövidesen pedig Sunjáról és Zagrebből érkeztek munkások a romok eltakarítására. Az összetört vagónok alól tizenhét sebesült katonát húztak ki. A tizennyolcadikat, akinek **mindkét lábát és bordacsontjait törték össze a vagondeszákak, csak két órai nehéz munka után lehetett kiszabadítani borzalmas helyzetéből.** A mentési munkálatok után megállapították, hogy **hat katona sérülése életveszélyes,** akiket a sisaki kórházba szállítottak. A többi tizenkét könnyű sebesültet, — akik mind csonttörést szenvedtek, — a zagrebi kórházba vitték. A mozdonyvezető, a fűtő és több katona a kisiklás alkalmával nagy ivben kirejültek a vonatból és könnyebb zuzódást szenvedtek.

Megállapították, hogy a **halesetet az okozta, hogy a kritikus helyen egy fordulónál gyengék voltak a talpák és a sinek.** Emiatt a sinek eltörték és így történt a kisiklás. A romok eltakarításán és a pályatest rendbehozásán szombaton, vasárnap és hétfőn egész nap dolgoztak. A **távíróösszeköttetés is megszakadt** Sisaknál, mert a mozdony a kisiklaskor kidöntött egy távírópóznát és eltépte a drótokat.

A vasuti szerencsétlenség miatt az elmúlt három napon Sisak és Zagreb irányában csak több órás késéssel tudták a vonatok forgalmát lebonyolítani.

Ertl János meghalt

Pénteken reggel meghalt Hódságon 62 éves korában **Ertl János,** a hódsági kenderfonógyár r.-t. vezérigazgatója. Ertl János elhunyt nagy veszteség Bácska közéletére. Az elhunyt hosszabb ideig képviselte a hódsági kerületet a magyar országgyűlésen s ha az országos politikában nem is volt tulságosan jelentékeny tényező, a megyei politikai életben annál tevékenyebb részt vett.

Ertl János mint szegény sváb fiu kezdte pályáját, de erélye, vasakarata és szorgalma az élet küzdelmeiben hatalmas segítője volt. A virágzó, milliós értékeket reprezentáló hódsági kendergyár részvényeinek többsége ma az Ertl-család kezében van.

A **gyárát Ertl János alapította.** Ő volt az, aki felismerte, hogy a bácskai kendertermelés minő iparstruktúra tökéletese erélye és szorgalma az elhanyagolt mezőgazdasági ágat új lendületre emelte. A gyár eleinte nem igen prosperált, a hódsági részvényesek épugy mint a pestiek, szuboticaiak és szegediek éveken át joggal tartották elveszettnek a részvényekbe fektetett pénzüket. A kezdet nehézségeit azonban Ertl szorgalma és erélye már a háboru előtti években leküzdötte, a háboru pedig óriási mértékben megnövesztette az Ertl-vagyont.

Mint hónapja is hálára kötelezte le működésével a hódságiakat. Kerülete egyes polgárainak ügyes-bajos dolgaiban készségesen és eredménnyel járt el s az ő képviselői működéséhez fűződik a hódsági közutak javítása és kibővítése is.

A viszonyok és betegség hatása alatt Ertl az utóbbi években embergyűlölvé vált. Nem szívesen állt szóba senkivel, szinte szangvinikus haraggal fordult embertársai ellen. Ez sok ellenséget szerzett neki. S

minthogy olyan ember volt, aki egész életében nem tűrt ellentmondást, a feléje irányuló sok támadás még jobban elkeserítette. Ellentmondást annyira nem tudott elviselni, hogy mikor halálos ágyán kinzó fájdalmi csökkentésére injekciót kért s orvosa nem akart neki adni, ráförmedt:

— Tudod, hogy nem tűnök más akaratot, mint az enyém. Követelem, hogy adj injekciót.

A halállal szemben azonban Ertl János erős akarata is gyenge volt. Pénteken reggel hosszas szenvedés után meghalt. Vasárnap délután temették el családjá és ismerőseinek nagy részvéte mellett Hódságon. Gyermekéi Ertl Rausch Edéné, dr. Latkóczyné Ertl Livia, Mandi Ertl János, és veje Rausch Ede hódsági nagykereskedő gyászolják.

A tavankuti földek

A hadügyminisztérium előtt fekszik Szubotica város földeladási ügye

Szubotica város földeladási ügye már régóta vár elintézésre. A város ugyanis — mint már többször megírtuk — el akarja adni tavankuti földjeit, hogy a földek vételárából megvalósíthassa azokat az építkezési terveket, amikre már évek óta készül. A földeket azonban lefoglalták az agrárreform céljaira és így elsősorban azok feloldását kellett kérelmezni az agrárreform-minisztériumtól. Hónapokon keresztül halasztották az ügy elintézését, habár dr. **Plekoscics** András főispán-polgármester többször járt Beogradban, hogy a feloldó határozatot megsürgesse.

Mint most értesülünk, a tavankuti földek sorsában döntés várható. Az agrárminisztérium közölte a városal, hogy az iratokat áttette véleményezés végett a hadügyminisztériumhoz, mert minthogy a földek határmentén terülnek el, elsősorban a hadügyminisztérium illetékes dönteni az ügyben. Amint a hadügyminisztérium kedvezően fog dönteni, az agrárminisztérium nyomban feloldja a földeket az agrárreform alól.

A városi tanács reméli, hogy tavaszra már áruba is bocsáthatja tavankuti birtokát.

Franciaország

jugoszláv-orosz megegyezést sürget Az SHS. királyság mint hid Franciaország és Oroszország között

Beogradból jelentik: A **Beogradke Novosti** Párisból a következő jelentést hozza: Jól értesült körökben azt beszélik, hogy a **francia kormány arra akarja rábírní az S. H. S. királyság kormányát, hogy először ő lépjen érintkezésbe Szovjetországgal és ismerje el, hogy ezzel az elismeréssel hidat építsen Franciaország és Oroszország közé.** A **Quai d'Orsain** nemcsak hogy nincsenek Oroszország elismerése ellen, hanem **tényleg és kifejezetten az orosz-francia diplomáciai viszony újratételezésre táradoznak.** A francia diplomáciai körökben az S. H. S. királyságot tekintik a legmegfelelőbbnek arra, hogy Franciaország és Oroszország közeledését előkészítse, mert az S. H. S. királyság véleményük szerint az az ország, amely számos lényeges beneficiumot tud felajánlani a szovjetkormányának. Így többek közt a **jugoszláv kormány megszüntetné azokat a reakciós centrumokat, amelyeket az országban az orosz emigránsok alkotnak.** Az S. H. S. királyság — a lap szerint — ezzel kapcsolatban nem fogja a dolgozó orosz emigránsok mozgási szabadságát korlátozni, csupán a reakciós, ellenforradalmi propagandát fogja megszüntetni.

A **Beogradke Novosti** híre Beogradban nagy feltűnést keltett.

Korcsmai verekedésből két emberhalál

Két embert agyonszurtt egy alibunári földműves

Beckerekéről jelentik: Alibunár községben vasárnap este gyilkosság történt. A **Melisch-féle** vendéglőben 7 óra tájban ittas állapotban betért **Kamenko Zsifko** nevű tizenhétéves legény és élesen összeszólalkozott a kocsmában tartózkodó vendégekkel. A szóváltás már majdnem tettelegességre fajult, amikor belépett a kocsmába a békés természetű közismert **Barbu Áron** nagyvenéves földműves-gazda, aki látván a helyzetet, szép szóval igyekezett összebékíteni az egymást sértegető boros legényeket. Közben odament **Kamenko Zsivkóhoz** is, hogy lecsönnesítse a duhaj fiatal legényt, aki agyonlövessel fenyegette meg ellenfeleit. Kamenko, amikor **Barbu** közel ért hozzá, előrántotta kését és beleszurta a békeközvetítő, földművesbe, akinek szívére érte a szúrás és nyomban meghalt. A vértől még féktelenebb lett a fiatalok legény és véres bicskával nekirohant **Gujan Jánosnak**, akit menekülés közben vállon szurt. A dühmögő gyilkos ezután elhagyta a kocsmát és elmenekült a községből. Pancsevara ment, ahol jelentkezett egy ügyvédnél, akitől tanácsot kért. Az ügyvéd **Kamenkot** átadta az ügyészségnek, amely a **gyilkos legényt letartóztatta.**

A megsebesített **Gujan János** sérülése életveszélyes. **Barbu** holttestének felboncolását kedden ejtik meg.

Októbrista tüntetés

a budapesti ügyvédi kamara közgyűlésén

Elfogadták a liberális javaslatot

Budapestről jelentik: A Budapesti Ügyvédi Kamara vasárnap délelőtt tartotta meg ezévi rendes közgyűlését dr. **Papp József** elnöklésével. A rendkívül érdekes, mindvégig izgalmas lefolyású viharos gyűlésen elsőnek **Rupert Rezső** szólalt fel aki kifogásolta, hogy a választmány jelentése helytelenül azokat a parlamenti felszólalásokat, amelyek egyes bírák ítéleteit kritika tárgyává tették. Szerinte igenis **nagy szükség volt ezekre a bírálatokra.** A magyar történelem igazolja, hogy rossz bírák mindig voltak. **Utal Martinovic és Wesselényi halálraítélésére és Kossuth bebörtönzésére.** Javaslatot tesz, hogy a jelentésnek szóbanforgó része töröltessék. **Rupert** indítványát nagy többséggel elfogadták.

Ezután dr. **Kiss Jenő** a szociáldemokrata párt jogvédő irodájának vezetője szólalt föl és élesen **klogásolta a jelentésnek azt a részét, amely a Károlyi forradalommal és az azt követő időkkel foglalkozik és súlyos felelősséggel vádolja meg a forradalom szereplőit az ország megnyomorításáért. A jelentésnek ez a része nélkülöz minden alapot és a kurzussajtó trazeológija ütökzik ki belőle.** Történelmi tény az, hogy nem a forradalmak züllesztették szét az országot!

Amikor **Kiss Jenő** beszédének ehhez a passzusához ért, a közgyűlés résztvevőinek egy csoportja viharos közbeszólások egész özönével szakította félbe a szónokot. Az egész terem **kavargott, hóborgott. Óriási lármában követelték, hogy Kiss hagyja abba beszédét.**

A szenvedélyes vita csillapultával dr. **Kiss Jenő** javasolta, hogy a Kamara foglaljon állást a kivételes hatalomról szóló törvény hatályon kívül helyezése mellett. Indítványozta még, hogy a büntetőtörvénykönyv azon rendelkezését, hogy a rendőrségen letartóztatottak 48 órán belül ne legyenek ott tarthatók, szigoruan betartani kéri a Kamara. **Tiltakozott az ellen, hogy a rendőrségen a foglyokat bántalmazzák, mert erre panaszkok hangzóttak el. Végül azt javasolta, hogy a Kamara követelje a rendelkezéssel való kormányzás megszüntetését.**

sét. A nagy izgalmat és vihart előidéző indítvány fölött mondatonként szavaztak és **szótöbbséggel elfogadták Kiss valamennyi javaslatát** annak az egyik kivételével, amelyben a forradalomról való megemlékezésnek, mint politikumnak a kihagyását ajánlotta.

„Károly király cseh csirkefogó“

A budapesti törvényszék valódiság igazolása miatt fölmentett egy királysértőt

A budapesti büntetőtörvényszék egyik emeleti tárgyalótermében hétfőn újra kísértett a budaörsi csata emléke, 1921 október 25-én, közvetlenül a budaörsi csata előtt a keresztényszocialista pártban megjelent **Néveri László** munkásbiztosító tisztviselő, aki a következő kijelentést tette:

— **Hagyjátok IV. Károlyt.** Ő már jó helyen van, a Markó-uccában. Közönséges rothadt, cseh csirkefogó.

A kir. ügyészség **Néveri László** ellen királysértés címén emelt vádat.

A bíróság egyórás tanácskozás után meghozta ítéletét. A vádlottat a törvényszék a vád alól felmentette.

Az ítélet indokolásában a törvényszék kifejté, hogy a lefolytatott bizonyítási eljárás során megállapítást nyert, hogy **Néveri László Károly királyról azt a kijelentést tette, hogy cseh csirkefogó, amivel a királysértés vétségének kritériumát kimerítette.**

A királyi törvényszék mégis felmenté **Néveri Lászlót** a vád alól, mert abban az időben **Károly király tényleg fegyveres csapatokkal jött az országba és Károly király körül tényleg idegen csapatok is voltak, osztrákok és csehek.**

Midőn a kormány arra határozta magát, hogy a király ellen fegyverrel kell föllépnie, bizonyára a haza javát tartotta szem előtt és ezért helyezkedett arra az álláspontra, hogy **a koronás király ellen fegyveresen lépjen fel.**

Az ügyész az ítélet ellen felebbezést jelentett be. A vádlott védője megnyugodott az ítéletben s ezt a következőképpen jelentette be:

— Az ítéletben természetesen megnyugszom és gratulálok a bíróságnak a fényes indokoláshoz.

Letartóztatták

a budapesti névtelen levelek íróját

Egy fegyverrejtegető ébredő a titokzatos levelek szerzője

Budapestről jelentik: Mielőtt a budapesti rendőrség kinyomozta a sorozatos bombamerényletek tetteseit, állandóan kaptak a főkapitányság egyes főtitviselői és más hatóságok is **névtelen és fenyegető leveleket.** A durva hangu levelek aláírása mindig így hangzott: **„üdvözlettel a 101-es bizottság“.** A levelekben megakarták félemlíteni a nyomozó tisztviselőket vagy tévuttra akarták terelni a nyomozást.

A névtelen levélírók utáni erélyes nyomozás mindezt ideig sikertelen volt, míg most eredményre vezetett. Amikor **Márffy József** még a rendőrség fogdájában volt, a rendőrség postája között találtak egy nyitott levelezőlapot, amelyen a következő hangzatos címzés volt: **„Márffy József urnak, a nemzet vértanujának“.** A levelezőlap tulsó oldalán a **„Magyar Hiszekegy“** kezdő sorai után arra biztatják a névtelen levélírók **Márffy**rt, hogy bizzon a jövőben, mert **mellette állnak és nem hagyják el, Héjjas Ivánról** azt írja a levél, hogy **Márffy** nyugodt lehet, **Héjjas a riadó mellett van és szétverik majd a tözsdét a Gellőrhégyről gyújtógránátokkal.** Végül azt írja a névtelen levélíró, hogy **Horthy Miklós kormányzó is támogatja ügyüket.**

An újból megindult erélyes nyomozás néhány nap alatt megállapította, hogy ugy ennek, mint a többi névtelen levélnek az írója *Landher Jenő* kertésziskolai növendék, akit annak idején már fegyverrejtegetés miatt is letartóztattak, de időközben szabadlábra helyeztek. A névtelen levelek íróját vasárnap letartóztatták és a *Márffy*nek írt levelezőlapon foglaltak alapján *irtományzósértés* címén is eljárást indítottak ellene.

Halálos

villamoselgázolás a Szegedi-uton ismeretlen férfi a villamoskerekek alatt

Hétfőn este halálos villamos-elgázolás történt a Szegedi-uton. Este hat óra tájban a Palics felől haladó villamos a Hartmann-telep előtt elgázolt egy negyven-nyolcvenöt év körüli embert, aki néhány órai szenvedés után belehalt sérüléseibe.

A szerencsétlenség híre a rendőrség nyomban megindította a nyomozást. A kocsi vezető kihallgatása alkalmával azt mondta, hogy körülbelül négy méternyire a robogó villamos előtt egy ember lépett rá a sínekre. Azonnal fékezett, de a kocsit már nem tudta megállítani. A kocsi vezető állítása szerint az áldozat valószínűleg ittas lehetett.

Az orvos vizsgálat megállapította, hogy az áldozat a fején szenvedett súlyos zúzódásokat, azonkívül mindkét lába eltört. Amikor kihúzták a kerekék alól, még életben volt. A mentők beszállították a kózkórházba, ahol este kilenc órakor kiszünetelt. Az elgázolt személyazonosságát még nem sikerült megállapítani.

Letartóztatták

a Reismann-gyilkosság két tettesét Kik dobták a kanálisba a budapesti zongoragyáros?

Budapestről jelentik: Vasárnap délután a Reismann-gyilkosság ügyében két letartóztatás történt. A zongoragyáros meggyilkolása tudvalevően több, mint két évvel ezelőtt történt, amikor a rendőrség ki is nyomozta a tetteseket az ébredő-mozgalomban nagy szerepet játszó Kovács-fivérek személyében. Letartóztatásuk ennek ellenére is elmaradt, sőt *Andréka* Károly akkori detektívönök bizalmas besugóivá avatta a két ébredő-vezért.

Most vasárnap nem a Kovács-fivérek tartóztatták le, hanem a gyilkosság másik két szereplőjét. Egyiküknek személye ismeretlen volt a rendőrség előtt, mert semmiféle atrocitással kapcsolatban még nem állították elő. A rendőrségen részletesen kihallgatták a gyanúsítottat, aki tagadó vallomást tett, a gyanuok azonban annyira pozitívek, hogy a főkapitányságon őrizetbe helyezését határozták el. A másik őrizetbe vitt gyanúsított egy asszony, akit annak idején is előállították, azonban kellő adatok hiányában szabadon bocsátották. Most újabb gyanuok merültek fel, mire letartóztatták és kedden átszállítják az ügyészség fogházába.

Moravetz zeneműkereskedés

Timisoara (Temesvár, Románia)

Világárosi nyitási szaküzlet. Bármilyen zeneműre van szüksége, kérje egy japán, orosz, portugál és a legolcsóbban kapja tőlünk. Jegyzékek ingyen. 989

Károlyi Mihály
rendkívül érdekes könyve:

Egy egész világ ellen

120 dinár előleges beküldése esetén portómentesen szállítja az
ATHENAEUM
könyvterjesztő vállalat Subotica

A magyar kormány a numerus clausus-törvény revíziójára készül

Bethlen tárgyalásai az ellenzékkel

Budapestről jelentik: Gróf Bethlen István miniszterelnök a köcsönjavaslatok tárgyalásának idejére nyugodtabb atmoszférát kíván teremteni a parlamentben. Eppen ezért már e hét folyamán érintkezést fog keresni a parlamenti pártok vezérével, hogy velük pártközi értekezlet keretében vitassa meg a politikai helyzetet és rábírja a pártokat arra, hogy a köztük fennálló ellentéteket a lehetőségig letompítsák. Politikai körökben egyöntetű a vélemény, hogy az ellenzék súlyos kívánságai nagyon megnehezítik a miniszterelnök vállalkozását.

Lukács László fél a »só«-tól

Kállay Tibor lemondása után az egységes pártnak az a frakciója, amely a régi munkapárt maradványából tobzódott, Lukács László nevét hozta forgalomba, mint pénzügyminiszter-jelöltét. Mindjárt hozzátették, a kombinációhoz, hogy Lukács csak az esetben fogadná el a pénzügyminiszterséget, ha erre a parlament valamennyi pártja ölkérné. Lukács olyan föltételhez köti személyének exponálását, amit sem a miniszterelnök, sem a többség nem garantálhat. Lukácsnak ugyanis az a kikötése, hogy a parlamentben senki őt politikusként ne tekintse és hogy tartózkodjanak a pár-

tok mindenféle személyeskedéstől, ha a porondon megjelenik. Ne emlegetse a régi panamát és ne kiabáljon rá, hogy: »só, só, só!« Ezeket a föltételeket a pártok vezetőivel nem közhették hivatalosan.

Mit ígér Bethlen az ellenzéknek?

Az ellenzéknek az a szárnya, — a Rassay-Ugron-csoport — amely bizonyos követelmények teljesítése fejében hajlandó lenne a kormányt támogatni, arról értesült, hogy gróf Bethlen István miniszterelnök kívánságait egyrészt honorálni óhajta. Ezek a kívánságok részben a választójogi törvény megteremtésére, bizonyos szabadságjogok biztosítására vonatkoznak, ezenfelül határozottan a numerus clausus-törvény megszüntetését, illetve eltörlését célozzák.

Beavatott helyről nyert értesülés szerint a miniszterelnöknek főleg az utóbbi kérdésben az a felfogása alakult ki, hogy hajlandó a numerus-clausus-törvényt revízió alá venni s ebben a tekintetben főleg a törvény magyarázatát és alkalmazását illetően liberálisabb felfogásnak helyet adni. A törvénynek a revíziója az egységes pártban is a többség részéről élénk helyesléssel találkozott.

HIREK

— Megindult a vasúti forgalom Susak és Fiume közt. Susakról jelentik: Az S. H. S. királyságnak ítélt fiumei kikötőrészek átadása után a jugoszláv-olasz szerződés rendelkezései alapján hétfőn Susak és Fiume közt a vasúti forgalom megindult.

— Oroszország nem mond le Besarabiáról. (Szikratávirat.) Moszkvából jelentik: Pekloff népbiztos beszédet tartott, amelyben kijelentette, hogy Oroszország semmi körülmények között nem mond le Besarabiáról. A szovjetkormány ebben az értelemben fog jegyzéket intézni a nagykövetek tanácsához. Pekloff népbiztos kijelentette még, hogy Oroszország nem adja vissza Romániának a 400 millió arany lelt, mert Románia a háború folyamán sokkal több értéket zsákmányolt Oroszországból.

— Venizelosz a köztársaság ellen. (Szikratávirat.) Athénből jelentik: Venizelosz nyilatkozatot tett közzé, amelyben kijelenti, hogy ha a parlamenten kívül álló royalisták megengedezésre tudnának jutni egy új dinasztia megválasztásában, akkor ő a belső békét biztosítottak látná. Venizelosz hangsúlyozza nyilatkozatában, hogy a belső béke sokkal fontosabb, mint a köztársaság.

— Munkába állnak az angol dokkmunkások. (Szikratávirat.) Londonból jelentik: A dokkmunkások bizalmi testületének hétfő délután tartott gyűlésén elfogadták a sztrájkvezetőknek a sztrájk beszüntetésére vonatkozó indítványát. Ennek alapján az angol kikötőkben kedden reggel újból megkezdődik a munka.

— Cáfollják a bolgár forradalom híreit. A párisi bolgár követség nyilatkozatot tett közzé, amelyben megcáfolja a bolgár forradalomról elterjedt híreket. Ugyanígy nyilatkozatot tett közzé a budapesti és a beogradi bolgár követség is.

— Újabb földrengés Japánban. A Reuter-ügynökség jelentése szerint Tokió közelében Obia városban földrengés volt, amely jelentékeny károkat okozott. A városból a lakosság elmenekült. A külföldi miszsiók is elhagyták a várost.

— Italo-Jugoszlávia. Fiumei tudósítónk írja: A Fiumében működő jugoszláv-olasz határkielölő bizottság befejezte munkáját. Az új határokat, amelyek sok helyen a magánházakat is kettészelik, vörös festékkel jelölték meg. Fiumét most nem hivatalosan Italo-Jugoszláviának hívják, tekintettel arra, hogy a város egyes részei az S. H. S. királysághoz tartoznak. A járókelők a kabátjuk külső zsebében tartják utlevelüket, mert nem tudhatják, melyik pillanatban követnek el határátlépést. Az egyik nyilvános illemhelyet az új határvonal kettészelte, ami az ucca humorát élénken foglalkoztatja. A városban jugoszláv és olasz katonák sétálnak. A jugoszláv territóriumokon minden épületen a jugoszláv zászló leng. Tegnap érkezett meg felvirágozva az első vonat öt év óta, amely az S. H. S. királyságból közvetlenül Fiuméba futott be.

A szombori kereskedők és gyárosok teaestélye. A szombori kereskedők és gyárosok testülete e hó 27-én, szerdán este tea-estét rendez a Szloboda nagytermében. Az est keretében koncert is lesz a következő műsorral: Beethoven-zongoratrió, előadják: hegedűn Csajovác János hegedűművész és tanár, zongorán Pappné Jovanovics Ivilko és gondokán dr. Henneberg Géza. Eduárd Shutt: Sühite, előadják hegedűn Csajovác, zongorán Pappné és végül Mendelsóhn—Bartoldi: Trio, előadják ugyanazok.

— Merényletet akartak elkövetni Trockij ellen. (Szikratávirat.) Stockholmból jelentik: Moszkvai jelentés szerint vasárnap három ember be akart hatolni Trockij villájába. Az örök mind a hármat lelőtték. Valamennyiöknél revolvért és bombákat találtak és így kétségtelen, hogy merényletet akartak elkövetni Trockij ellen.

— Súlyos szerencsétlenség ablaktisztítás közben. Kovács Béla 26 éves szubotcai Gyula-ucca 12. szán alatti lakos hétfőn este ittas állapotban ablakot tisztított a lakásán. Munkaközben beleesett az ablakba, amelynek szilánkjai jobb kezén elvágta az ütőeret. A mentők beszállították a kózkórházba. Állapota súlyos.

— A pécsi törvényszék halálra ítélte egy asszonyt. Pécsről jelentik: A pécsi törvényszék egy héten keresztül tárgyalta Löwenfeld Jenőné drávapalkonyai asszony bűnügyét, aki Pál Antal nevű szeretőjével egyetértve meggyilkoltatta Szarvas Lajos napszámos által férjét, Löwenfeld Jenő drávapalkonyai korcsmáros. A meggyilkolt ember holttestét Löwenfeldék: cselédjének, Bach Annának, valamint a gyilkosságról előre tudomással bíró Pál S. Lajosné és Benedek Mária segítségével elásták az udvaron. Az asszony azt hártertelte, hogy férje Jugoszláviába ment át és a bestiális gyilkosság csak tíz hónap múltán derült ki. Az egyhetes tárgyalás után szombaton hirdette ki a pécsi törvényszék ítéletét, amely szerint Löwenfeld Jenőné kötélfaltal halálra, négy büntársát életfogytiglani fegyházra, volt cselédjét pedig három évi fegyházra ítélte. Az ítélethirdetés után az uccán összegyűlt tömeg meg akarta lincselni a férjgyilkos asszonyt.

— Elitéltek egy rablóbandát. Osijekről jelentik: Még a múlt év őszén egy háromtagból álló felfegyverzett rablóbanda a Krudija-i erdőseg melletti országúton megállította a vásárra igyekvő kereskedőket és termelőket és mindenükből kifosztotta őket. A csendőrségnek hosszas nyomozás után sikerült a rablókat Smojver József Milinovicz András és Milinovicz Lukács napszámosok személyében kézrekeríteni. Az osijeki törvényszék most megtartott tárgyalásán Smojvert tizenkétévi, Milinovicz Andrást tízévi és Milinovicz Lukácsot hatévi súlyos börtönrre ítélte.

— Megkezdődött az Eskütt-pör vádtanácsi tárgyalása. Budapestről jelentik: Hétfőn kezdte meg a törvényszék vádtanácsa Eskütt Lajos földművelésügyi miniszteri titkár bűnpörének tárgyalását. Eskütt ellen az ügyészség azt a vádat emelte, hogy mint közhivatalnok megvesztegette magát, amikor pénzt fogadott el kiviteli engedélyek kijárásáért.

— A meráni sakkverseny győztese. Budapestről jelentik: A nemzetközi sakkverseny Meránban a következő eredménnyel végződött: Grünfeld 10 és fél, Spielmann 8 és fél, Rubinstein 8, Seleznieff, Przerpioka 7 és fél, Takács 7, Opoczenszky, Stelner, Collet 6 és fél, Tarrasch 6, Kitanovszki 5, Pataki és Rofli 4 és fél, Miliani 2 és fél.

— Csónakforgalom a két Kanizsa között. Mint Kanizsáról jelentik, a Tiszán megindult nagy jégzajlás miatt Sztarakanizsa és Novakanizsa között csónakokon bonyolítják le a forgalmat.

— Elfogtak egy terroristát. Budapestről jelentik: A rendőrség Miskolcon letartóztatta Lakatos István nevű munkást, akiről kiderült, hogy Ferenc Józsefnek hívják, a kommunizmus alatti a székegy hadosztály politikai megbízottja volt és Erdmihályfalván nyolc székegy katonát agyonlővetett. A letartóztatott munkást Budapestre szállították.

— Demokrata-gyűlés Nova-Kanizsán. Kanizsáról jelentik: Nova-Kanizsán szombaton délután a demokratapárt gyűlést tartott, amelyen dr. Setyerov Szilvó nemzetgyűlési képviselő mondott beszédet. A gyűlést néhány radikális meg akarta zavarni, a rendőrség azonban a zavargókat kivezette a tereméből.

Kulturstély Torvospusztán. Torvospusztán vasárnap este a fegyveres társaság kör helyiségében nagy érdeklődés mellett felolvasást tartott Csóti János plébános és Kiss Árpád földbirtokos.

— Szurkálás. Kopilovicz Jakab 42 éves szubotcai III. kör lakos a Bunyevacka uccai Matilka-kocsmában összeveszett egy cigánnyal, aki egy suszterkéssel összeszurkálta Kopiloviczot. A súlyosan megsebesült embert beszállították a kózkórházba. A rendőrség megindította a nyomozást a cigány kézrekerítésére.

— A »Bácsme gyei Napló« munkatársa Egyiptomban. Amióta lord Carnarvon fölfedezte ásatásai során Tutankamen sírját, a közvélemény fokozott érdeklődéssel fordul a fáraósírok hazája felé. A Bácsme gyei Napló erre való tekintettel kiküldte munkatársát, Falus Ferencet Egyiptomba, hogy a történelmi és bibliai emlékek földjéről közvetlen szemlélet alapján írt tudósításokat nyújt-hasson olvasóközönségének. Falus Ferenc e napokban utnak indul és így rövid időn belül eredeti egyiptomi riportcikknek fognak megjelenni a Bácsme gyei Napló hasábjain.

— Az új becskerekai pénzügyigazgatóság. Becskerekéről jelentik: A pénzügyminisztérium Makszimovics Rodszava valjevói pénzügyigazgatót a becskerekai pénzügyigazgatósághoz helyezte át pénzügyigazgatónak.

— Katonalevél. A Beogradban katonáskodó bácskai magyar fiúk a Bácsme gyei Napló útján küldik üdvözlőiket hozzátartozóiknak és ismerőseiknek. A levelet a következők írták alá: Szabó Lajos Szubotica, Bencsik Imre Topola, Varga Tamás Szubotica, Kiss Károly Kálmán és Izsáki Károly Topola, Kuczor József Sztaramoravica.

— Megnyitják Pancsovo város könyvtárát. Becskerekéről jelentik: Pancsovo város tanácsa elhatározta, hogy a legközelebbi jövőben megnyitja a városi könyvtárát.

A szubotikai zsidó Nőegylet és Népkönyha hangversenye. A szubotikai zsidó Nőegylet és Népkönyha február 27-én este 9 órai kezdettel tartja jótékonycélu hangversenyét az új Lloyd helyiségében. A hangversenyre, amely iránt városszerte nagy az érdeklődés, külön meghívókat nem bocsátott ki a rendezőség.

— Két évi börtön emberölésért. Becskerekéről jelentik: A becskerekai törvényszéken hétfőn tárgyalták Vuletics Csedimir kumani földműves ügyét, aki múlt év augusztusában megverte Kvizsics Katicát. A leány az ütések következtében kapott sérüléseibe néhány nap múlva belehalt. A bíróság Vuletics halálát okozó súlyos testi sértés miatt két évi börtönre ítélte.

— Megnyit a föld Szentán. Szentáról jelentik: A Zlatna Gédó-ucca egyik villanyoszlopa mellett hétfő délután egy 10 méter hosszú és fél méter széles nyílás keletkezett az uccában. A mérnöki hivatal kedden fogja megvizsgálni a földnyílást, hogy megállapítsa a váratlan esemény okát.

— Száz dollár a földön. Száz dollár mai magas árfolyama mellett is megér nyolcezer dinárt: ennyit talált hétfőn délután négy óra tájban a Városi Kávéházban a takarítónő tizenhárom éves leánya, aki a ruhatár alkalmazottja. A kislánynak első első dolga volt a talált bankjegyet megmutatni a ruhatárosnőnek, aki megállapította, hogy amit a kis Margitka talált, az egy jól kifejtett 100 dolláros bankjegy. A szimpatikus pénzdarab tulajdonosa közben viszatért az uccáról és a pincéreknél, valamint a ruhatárosnőnél érdeklődött, hogy nem talált-e száz dollárt. Amikor visszakapta az elveszett bankjegyet, száz dinárt adott örömeiben a becsületes megtalálónak. Ugyúgy, nagyon nagy lehetett az öröme, mert megfeledezett róla, hogy törvény szerint a talált érték tíz százaléka a megtalálónak, ez esetben tehát legalább nyolcszáz dinár. Mindegy, a kis Margitka a száz dinárnak is örült...

Ami Önnek kell, az — Elsaftuid! Ez az igaz házi szer, mely megszünteti fájdalmait! Próbaküldemény 27 dinár. Feller V. Jenő gyógyszerész, Stubica-Donja, Centrál 185. sz. (Hrvatska).

— Tettenért zsebmetsző. Hétfőn este a Karagyorgyevics-téren egy ismeretlen ember ellopta özvegy Erlich Józsefné szubotikai asszony pénztárcáját. Az asszony észrevette a lopást és segítségért káltozott. A kiáltásokra figyelmessé lett járőrök üldözőbe vették a tolvajt, akit sikerült elfogni és a rendőrségre szállítani. A rendőrségen kiderült, hogy a tolvaj Kovács Pál, veszedelmes zsebmetsző, akit már régóta köröz a szubotikai rendőrség.

Három testőr. Alexander Dumas népszerű írónak legértékesebb regényét, a Pathé Conzorcium Párizsban megfilmesítette, mesebe illő fényes kiállításal, hogy visszatértesse XIII. Lajos francia király és neje, Ausztriai Anna királynő gáláns kalandokban gazdag korát. Richelieu kardinális kénrendszert, aki a királynőt minden igyekezetével tönkretenni akart. — A film felvételeit a megtörtént események színhelyén, Bethun, Meung, Sain Gervais, Doverben, a La Manche-esatonán és Londonban, a Buckingham-palotában, vették fel. — A film főszereplői a Comedie Francais tagjai, a főszerepek eljátszására szerződtek, kiknek látása magában véve is művészeti eseményt jelent, különösen az intelligenciának, miután nincsen alkalma mindkinek Párizsba utazni, a művészet tökéletes ábrázolást személyesen látni. — A film négy részből és 36 felvonásból áll és cca 12.000 méter hosszú. Hogy a közönségnek fogalma legyen az arányról, a film lehangereelve egyenes vonalban Suboticától Palicsig és onnan vissza, majdnem Suboticáig ér. — Ezt az irodalmi körökben is nagy érdeklődéssel vart filmalkotást az Orient Film D. D. Subotica, szerezte meg Jugoszláviára és a Korzó Bioskop mutatja be február 28-án.

Harminc éves munkásság ünnepe. A szubotikai szabóiparnak egyik érdemes tagja, Manheim Márk szabómester, február 24-én, vasárnap, ünnepelte, mint önálló iparos harmincadik évfordulóját. Ebből az alkalomból Manheim volt és jelenlegi munkásai, valamint barátai meleg ünneplésben részesítették a rendes és eredményes polgári munkának e derék reprezentánsát.

A Müpátólók Köre vasárnap este játszott a Városi Színházban Molnár Ferenc »Doktor ur« című bohózatát zsufoit ház előtt. A szereplők, akik régi, jó, kipróbált műkedvelők, tehetségük legjavát nyújtották. A közönség mindvégig derült hangulatban kísérte az előadást. Március elsején és másodikán a »Pillangó főhadnagy« operett kerül bemutatásra a színházi zenekarral.

»Pillangó főhadnagy« bemutatása. A szubotikai Müpátólók Köre szombaton és vasárnap este 8 órai kezdettel a Városi Színházban hozza színre először Harmath-Komlathy kiváló háromfelvonásos operettjét teljes színházi zenekari kísérettel. Az előadás sikerét Szabó Marci szakavatott rendezése biztosítja. Jegyek a körben kaphatók.

Az url közönség kedvence
Champagne »De Lossy« Reims.

Butorok, ebédlők, hálók, uriszobák raktáron legolcsóbban Brauchlernál Subotica, Halpiac.

Dr. Zichyfalva-Fekete László, volt novibecei járásorvos, rendel Suboticán, Pašičeva ulica 13 (dr. Bánjai volt rendelője), a Munkásbiztosító emeletén, d. e. 8-10-ig, d. u. 3-4-ig mellbetegeknek. Röntgen — Quarz.

Roth Olga kozmetikai intézetében Kr. Aleksandra ulica 4. szám alatt, 161. emeleten, modern szépségápolás, arc-bőrhámlasztás, alkalmatlan hajszálak, pattanások, szemölcsök, szeplők, máj-foltok végleges eltávolítása. Kaphatók saját készítmények, kiváló hatású kenőcsök, puderek, gyógyszappanok, arcfehérítő- és szeplőkencsők stb. Vidékre megrendeléseket postán utánvétellel küldök.

MÜLABAK
MÜKEZEK
EGYENESTARTÓK.
SCHÖNBRUNN SUBOTICA
PAŠIČEVA ULICA 5. SZÁM — TELEFON 2-75.

SPORT

Mezei futóverseny Budapesten. Budapestről jelentik: Az FTC vasárnapi mezei futóversenye kitünően sikerült. A versenyben közel 100 futó vett részt. A szenorok közül győzött Bokor MTK 31 perc 03 mp. alatt. Az ifjusági verseny győztese Domsitz (Bkac) lett, aki 15 perc 40.6 mp. jó időt ért el. A szenor csapatversenyt az MTK nyerte, az ifjuságit a Bkac.

Korosolyázó versenyek. A budapesti korosolyázó egyesület által vasárnap rendezett ötezer méteres verseny Eötvös nyerte 10 p. 40.5 mp. alatt. Második Korenek lett. A Semmeringen megrendezett osztrák singró derby győztese Wende cseh-nemet, a második Klanuz német.

Külföldi futballeredmények. Bécs: Vienna—WAF 4:0; Rapid—Ostmark 3:2; Hakoah—Simring 3:2; Slován—Wacker 1:1; Amateur—Admiral 3:1; WSC—Hertha 2:0. Nürnberg: FC Nürnberg—Borussia 2:0. London: Kupamérkőzés: Manchester City—Brington A. Albion 5:1; Aston Villa—Westham United 3:0; Cardiff City—Bristol City 3:0; Liverpool—Southampton 0:0; West Bromwich Albion—Wolverhampton Wanderers 1:1; Burnley—Huddersfield 1:0.

Arne Borg Ausztrália 100 yardos uszóbajnoka. A svéd uszóbajnok megnyerte Ausztráliában a negyedik bajnokságot (220 yard, 850 yard, 1 angol mérföld). Starthoz állt a 100 yardos bajnokságban és Chariton távollétében könnyen győzött 56 mp-es idővel. Borg a 300 yardos hendikepben is uszott és győzött 3 p 22 mp-es idővel.

TÖZSDE

Noviszladi terménytőzsde, február 25. Változatlan irányzat mellett jelentékeny forgalom, főleg tengeriben. Buza 79—80 kg-os (2%) 330—335 dinár, bánati 79—80 kg-os (2%) 330—335 dinár. Árpa bácskai 315—325 dinár. Zab 240—245 dinár. Liszt 0-ás GG. 520—530 dinár, 2-es 450—460 dinár, 5-ös 400—405 dinár, 6-os 310—320 dinár, 7-es 270—280 dinár. Korpa 190—195 dinár. Tengeri prompt 245—250 dinár, március-áprilisi 250—252.50 dinár, április-májusi 250—252.60 dinár.

Beograd, február 25. Zárlat: Amsterdam 29.95—29.75, Bécs 0.1130—0.1125, Budapest 0.2350—0.23, Bukarest 43.50—43, Genf 13.84—13.8250, London 344.25—344, Milano 3.46—3.4650, Newyork 81.20—81, Páris 3.54—3.50, Prága 2.33—2.32, Szaloniki 1.40—1.34.

A dinár jegyzései Prágában 44.10—44.20, Londonban 350, Newyork 123—123.50.

Zürich, február 25. Zárlat: Newyork 577, London 24.89, Páris 25.65, Milano 25.12, Prága 16.7950, Budapest 0.0110, Beograd 7.17, Bukarest 3.10, Szófia 4.40, Bécs 0.008120.

Budapest, február 25. A devizaközpont hivatalos jegyzései: Beograd — Dinár 810—860, London 281500—298500, Angol font 282100—298600, Milano 2840—3000, Lira 2860—3030, Newyork 65260—69000, Dollár 65560—69370, Páris 2900—3070, Frank 2930—3100, Prága — Szokol 1900—210, Bécs — Osztrák korona 9185—9720, Napoleon 226200.

Értéktőzsde. A tőzsde üzletellen lanya, a forgalom legminimálisabb. A második felidőben árnyalati javulás. Tőzsdezárlat (ezer koronákban): Bankok: Angol-magy. 134, Bosny. agrár 75, Földhitelb. 630, Hazai 345, Szlavon jelz. 73, Lloyd-bank 22.5, Cseh iparb. 30, Ma-

gyar Hitel 858, Jelzáloghitel 166, Le-számtoló 129, Olaszbank 36, Mercur 28, Osztrák Hitel 276, Keresk. bank 1848. Takarékpénztárak: Beivárosi 55, Egyestilt főv. 300, Ált. takarékpénztár 275, Moktár 290, Pesti hazai 5650. Biztosítók: I. Magyar Bizt. 10750, Fonciére 400, Jég 260. Malmok: Back-malom 100, Borsod-miskolci 168, Concordia 60, I. bpesti gm. 158, Gizella 68, Hungaria 145, Király-malom 45. Bányák és téggyárak: Beocsini 1515, Borsodi 255, Szentlőrinci 140, Szászvári 570, Kohó 1560, Istvántéglá 75, Kőb. gőzt. 230, Drasche 415, Magnezit 3900, Aszfalt 87, Ált. kőszénb. 4050, Salgó 865, Ujlaki 330, Urikányi 1200, Nyomdák: Athenaeum 300, Franklin 225, Globus 52, Kunossy 29, Pallas 67. Vas-művek és gépgyárak: Coburg 80, Gróf Csáky 32, Gazd. gép. 245, Fegyver 1750, Frankl 180, Ganz Dan. 5325, Ganz vill. 2575, Hofherr 212, Láng 195, Lipták 27, Magyar acél 380, Rimamurányi 200, Roessemann 100, Schlick 125, Mérleg 25. Különtétele vállalatok: Bárdi 18, Baróti 9, Bóni 140, Danica 184, Diana 11.5, Dorogi 36, Délicukor 730, Czinner 17, Égisz 75, Izzó 860, Horvát cukor 1250, Gyapjamosó 83, Papir 59, Részvényes-főzde 330, Temesi szesz 220, Fővárosi sör 54, Mútrágya 330, Juta 200, Karton 114, Klein 11, Keleti 54, Klótild 165, Ligetszan. 33, Cukor 4275, Östermelő 400, Pamut 355, Szalámi 34, Vasutforg. 360, Mezői. cukor 410, Interexim 40, Phöbus 52, Star-film 25, Szikra 101, Telefon 215, Temesi sör 225, Unio színház 26. Falpari vállalatok: Guttman 1300, Hazai fa 220, Honi fa 13, Malomsoky 19, Ofa 740, Szlavónia 130, Nasci 3000, Zentai 260. Közlekedési vállalatok: Adria 1450, Közuti 42, Délvasut 119, MFTR 460, Nova 156, Államvasut 640, Tröszt 149.

HÖLGYEK!

Külföldi szalmakalap ujdonságok megérkeztek és megtekinthetők. Saját érdekében tegyen próbát! Mindenféle szalmakalap átvarrásokat és festéseket elvállal. Szalmakalapok már 55 dinárért kaphatók SILD KALAPIPAR SUBOTIGA Csirkepiac.

AKI

gondolja, hogy szüksége lesz tavaszi ruhára, úgy február 15-től már megrendelheti heti vagy havi előleges törlesztésre. Nagy választék bel- és külföldi szövetekben.

NÁVAY ISTVÁN

szabó üzletében, Somboraki put. 2. sz. Dr. Kiss ügyvéd házában. 653

FEHÉR, FOLTMENTES,

vék és fekete árnyalat nélkül, csak az a TÜKÖR MARAD amelyet „VITRUM” Novisad, Futoski put 84. készíti garanciával.

„MARIO LA” arckrém a legjobb arcápoló!

NYILTTER.

Köszönetnyilvánítás.

Mindazoknak kik felejthetetlen férjem, illetve szeretett apánk halála alkalmával fájalmunkat részvétükkel enyhíteni igyekezték, ezúton mondunk hálás köszönetet.

Özv. Kalkusz Pálné és gyermekei.

1362

Tisztelettel értesitem a n. é. közönséget, hogy az üzemet férjem elhalálása folytán tovább is fenntartom.

Egyben kérem a n. é. közönség további szives pártfogását

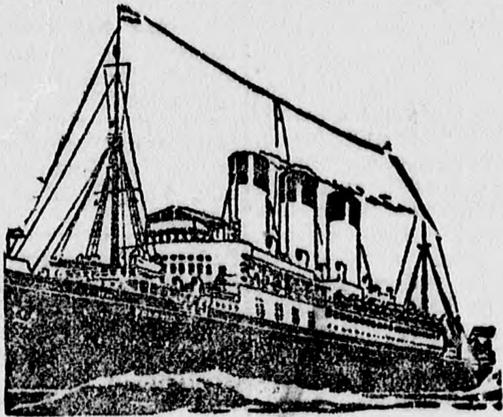
1362

Özv. Kalkusz Pálné.

Nyugdíjrendezés!

Mindazon nyugdíjigénylő özvegyek, akik 1923. szept. 1-e előtt nyugdíjaikat nem rendezték, forduljanak az alanti címre: Tudakozó és Közvetítő Intézet kereskedelmi és magánügyekben: Lucerna Juris Beograd, Kralj Petra ul. 30.

137

Hamburg-Délamerikai Gőzhajózási Vállalat

A legnagyobb, leggyorsabb és a legszebben felszerelt hajók kitűnő berendezéssel I. II. és III. osztályú utasok részére.

INDULÁSOK:

Decem. 13. „La Corona“	Február 8. „Bilbao“
Dec. 20. „Antonio Delfino“	Február 9. „Espana“
December 22. „Tucuman“	Febr. 28. „Antonio Delfino“
December 31. „Vigo“	Március 13. „La Corona“
Január 10. „Cap Norte“	Március 20. „Cap Norte“
Január 11. „Madelra“	Április 8. „Vigo“
Január 24. „Villagarcia“	Április 17. „Cap Pelonio“

Hamburgból

Argentína, Brazília és Uruguay-ba.

Felvilágosítással szolgál a Jugoszláviai vezérképvislet:

ZAGREB, PETRINJSKA UL. 73.

KÉPVISELETEK: Beograd, Balkanska 49. Veliki Bečkerek, Svetosavska 18. Bitolj, Bankarska 12.

Aksentijević és Fixmann

hirlapterjesztő és hirdető vállalat

Skopljanska 18. **BEOGRAD** Skopljanska 18.

Folyószámla a Prágai Hitelbank beográdi fiókjánál

Telefonszám: 22-22. — Postafiók 176.

Láttamoznak:

utleveleket

a vizumdíj és 35 dinár ellenében valamennyi követségénél 24 óra alatt utánvétellel.

Levelezés:

1017

szerb, horvát, magyar és német nyelven.

DANILO GERGUROV I SIN

Telefon 125. **SOMBOR.** Alapítva 1821

**98-99% Rézgálic (kékkő)
Ia Mayunga raffia
Kénvirág**

Waggontételben és kicsinyben beszerezhető

**WEITZENFELD és TÁRSA
SUBOTICA (BÁCSKA)**

Táviratok: **KENDERIPAR**

Iroda: Városi bérpalota

Telep: Sental put'

Alapítva: 1902

Telefon: 190

Moquette-, gobelin- és selyem butorhuzatok. — Patent roletta rudak.

Ajánl:

lépokrócot,

tűző- és kerti-

tömlőket, új lisztet,

gabonás, gyapju-, toll-, komló-

és szalmazsákot, matrac- és roletta-

szöveteket jutából és lenből, mindennemű

háztartásnak, zsinort, kötelet és hevedereket.

Ponyvaeladás és kölcsönzés!

„VULKAN“

Industrija slamnikov in klobukov
Subotica, Štrossmajerova ulica 20. (Halpiac).

Gyárt mindennemű női szalma- és nemezkalapokat nagyban és kicsinyben.

Tavaszi szezonra rendeléseket már most elfogadok.

0676

I-a minőségű

NYIRFARUDAK

minden mennyiségben

Seidl Gyula, Vršac

Kérjen árajánlatot.

Vas- és fémöntvényeket

gyárt, nikkelez és galvanizál:

KRAUSZ

VELIKI-BECKEREK,

a törvényszéki palota mellett.

TELEFON SZÁM 329. 760

LEGJOBB ÉTELEK

ÉS ITALOK a

BÁCSKA

étteremben, ahol

Horvát G. Mátyás

zenekara játszik.

200 kat. hold elsőrendű

szántóföld

a surján-zsibovai erdőben szabad kézből azonnal eladó.

1330

Bővebb felvilágosítást ad: Bukovác István, Vel.-Bečkerek, Fötér.

A BETON ÖRÖKKÉ TART.

BETON és VASBETON

BETONBÓL MA MÁR MINDEN KÉSZITHETŐ: a mezőgazdaságban, a háziiparban, a gyáriparban.

Mindennemű betonkavicsot a legjobb minőségben szállit:

PETAR FILIPOVIĆ ŠAMAC

Telefon: Šamac 1.

1289

Távirat: Filipović Šamac.

A BETON ÖRÖKKÉ TART.

Intelligens, jó megjelenésű
**30 éves zsidó fiatalember
BENŐSÜLNE**
vagyonos zsidó, lehetőleg gabonakereskedő családba, lehetőleg vízmeléki vidéki városba, vagy nagyobb községben. Önálló vezetője volt több nagyobb gabonavállalatnak. Tökéletesen beszél és levelez szerbül, magyarul és németül. Elsőrendű összeköttetésekkel rendelkezik. Csakis komoly és megfelelő ajánlatok szigorú diszkréció mellett „Közös erővel a boldogságért” jellegére e lap kiadóhivatalába kéretnek. 1356

KÖZSÉGEK és GAZDÁK FIGYELMÉBE!
Egy éves fajtisza mangalica tenyészkánok kaphatók özv. Draxler Ferencné gazdaságában Vel.-Kikinda, Ferencmajor. — Telefonszám 14.

Egy ügyes
KALAPDISZITÓNÓ
teljes ellátással felvétetik.
Fizetés megegyezés szerint.
Tolvay Lauránál Velikibečkerek.

Elsőrendű építőmész
beremendi kőből égetett fehér darabos mész, beočini portland cement, száraz villázott bükkfaszén nagyban és kicsinyben jutányos árban
RÉVAI ADOLF SUBOTICA
Cárkepiac (Kisköz) Telefon 551.

MURAKÖZI
3—5 éves igáskancák,
3—4 éves fedezésre alkalmas tenyészmének, 1 éves kancacsikók jutányos árban beszerezhetőek
Julio Hoffmann Čakovec
Medjumurje, Jugoslavia. Telefon 31.

febr. 25-től hétfőtől— február 27-ig szerdáig

Lifka KISMET

(A Bagdadi koldus) nagy dráma II. részben.

II-ik rész.

Kisérő műsor: Az özvegy, vigjáték 2 fölvonásban

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetés egy szó 1 dinár, vastagbetűs és címzés kétszeresen számít. Legkisebb apróhirdetés ára 10 din. Állástkeresők az apróhirdetési díj felét fizetik. Előfizetési díj havonként 45 din., negyedévre 135 din. Kérdezőkérdezőknek válaszdíj megfizetését kell megvárni.

A ljubljani technikai földmérészeti abszolvált technikus keres megfelelő állást. 1364

Társulnak 70-80.000 dinárral. Ajánlatot »Társulás« jellegre kiadóhivatalba. 1345

VÉTEL-ELADÁS

Tizenöt métermázsas prima virágmézet 24 dinárért különként árusít Simon János méhészte. Gornji-Muzslya. 1296

KISS ZÁLOGINTÉZET mindenféle értéktárgyakra kölcsönt nyújt. — Zálogból visszamaradt 500 méter nagyon finom szövét férfi, női raglánoknak és télikabátoknak. Cínek, ruhák, télikabátok, szőrmék, női bunda, arany ékszerek, ezüst ékszerek olcsón eladó. I. Bogdanićeva (Kinizsi) utca 12.

Eladó előszobaszekrény, pohárszék, szőnyeg, paplan, teljesen új. Plebanijska utca 39. 1316

Két szoba, előszoba, konyha mellékhelyiségekkel, új butorral, azonnal átadó. — Ugyanott farkaskutya eladó. Cim: Publik Subotica, Strossmaierova utca. 1283

Eladó egy látogalmu fűszerkereskedés sarokházal, teljes felszereléssel, áruval, melléképületekkel. Azonnal átvehető. Cim: Lukács József Senta, Gornjibreg. 1331

Korzó DIANA MAY

február 25-től hétfőtől— február 27-ig szerdáig

dráma 5 fölvonásban.

Főszereplő MARION DORIES.

LEVELEZÉS

Répjavitóműhellyel rendelkező, középiskolákat végzett, 31 éves, női leny gépkocsis vagyonához mérten nőülne. Keresi 22-28 éves leány vagy gyermekleány özvegy ismeretségi levelek »Jobb jövő« jellegére a kiadóba kéretnek. 1308

Horgolóleány kerestetik. Sokolska utca 2. első emelet. 1348

Keresek nőruhavarrónót egy női szalonhoz, aki annak vezetését részesedés mellett elvállalja. Az illetőnek elsőrendű munkakeresőnek kell lennie. Fényképes ajánlatok »Járásiszekely« jelleg alatt a kiadóba küldendők. 1354

Érkezett prima méz dalmás jánoskenyér

zsáktételekben kg.-ként 6.— dinár, Vízonteladóknek engedély. Sava Laušević fűszernagykereskedő Subotica, Tolstojeva ul. 11.

Házvezető kerestetik. középkori, kereskedő háromtagu családjához, március elsejére vagy tizenötödikére, aki a főzés és háztartási munkákat is vállalja. Ajánlatokat a kiadóhivatal továbbítja. 1358

Egy jókarban levő fürdőház eladó. Zlatarićeva ul. 22. 1344

Keresünk képaett

öntő mestert

és 2-3 öntőt azonnali belépésre. Csak elsőrendű erők jöhetnek számításba. Ajánlatokat kérünk »Mezőgazdasági gépgyár« jelleg alatt Schmolka hirdetőirodához, Novisad. 1316

Dr. HETZEL

SZANAZORIUMA

NOVI-VRBASON sebészeti és nőgyógyászati gyógyításra és ápolásra berendezve

MEGNYILT

MODERN RÖNTGENLABORATORIUM.

8 HP. nyolc éves. Máv golyós cséplő. 6 HP. egy éves. körülgörűs Hofherr-cséplő. hozzávaló gézgepekkel vagy anélkül is eladók. Csereüzlet is köthető. Gépek részletfizetésre is kaphatók. Acs Ferenc gépműhelye, Topola. 1217

Acél magánláró alkatrészek: 8-10 HP kazánhoz való jutányos árban eladó. Tanoncok és gyakorlatok jó fizetéssel felvétetnek. Hamburger gépműhely. Subotica. 1026

Jegygyűrűk

és menüszemleijek ajándékok legelőszobában kaphatók. ADAM ékszerésznél Subotica Rudics utca 6. Tört aranyért a legtöbbet fizetnek. 9439

Eladó tőrából épült ház, három kat. föld, háromszobás lakás mellékhelyiségekkel, 120 gyümölcsfa, tehén, baromfi, pálinkafőző és egyéb gazdasági felszerelés. Az egész birtok körül van kerítve, egyik oldala a faluban a köves ut mellett, a másik oldala a 2000 holdas közséi legelőnél. Jóságtevnyésztésre kiválóan alkalmas. Bővebbet a tulajdonosnál, Jerkovic Antalnál, Oprisavci, z. p. Gavčin. 1359

SZÓDAVIZET

legkisebb mennyiségben gyári áron szállít házhoz bárkinék Johanna« szikvízgyár Subotica. Telefon 532.

TÖLGYFA-HULLADÉK

fűtési célokra vagontelekben kapható MITROVIČKA PAROPILA D. D.-nál Sremska Mitrovica.

LONDON PARIS BERLIN BUDAPEST

Legutóbbi női és férfi divatjait szabásai mintáit tartalmazó havonta megjelenő elsőrendű színdíj mutatványszámát hivatalos szakmabeli iparosoknak megkeresésére ingyen küld

HEUMANN MÓR Subotica, Jelačićeva utca 1.

FOGLALKOZÁS

Idősebb úvidarusság keres rakárnoki, pénzbeszedői vagy ehhez hasonló állást. Cim: Evtovics Mildos, Paje Kujundžica utca 11. 1312

Somborban horvát-szerb, magyar levelező elvállal saját írógépű kereskedelmi levelezést. Érdeklődni Szlavenszka főkiánál.

Okleveles gyógyszerész azonnalra állást keres. Szketkay Aristid Novisad, Szerum zavod. 1292

Úgyes csomagolóanyagokat felvesz »Hygien« kötszergyár. Ugyanott kézimunkához való vatta olcsón kapható. 1374

A tavaszi időnyre VERNIROL FIRNISPÓTLÉK, LAKKOK, LENOLAJ, LENOLAJFIRNISZ, HORGANYFEHÉR, TERPENTIN

legelőszobás beszerzési forrása

Klein Géza Subotica

Vaskereskedőkereskedő, fiatal, állást keres. Beszél szerbül, magyarul, németül és tótul. Cim a kiadóban. 1357

Kitűtőfiút felvesz Fortuna, Skotus Vitor utca 5. 1375

Béltisztító, izanéletű, családos, szakember, állandó alkalmazást keres. Leveleket Miladjev könyveskereskedésébe. Sombor. 1361

Könyv- és papirkereskedés

Suboticán, a város központjában, a legforgalmasabb helyen, családi okok miatt 1372

AZONNAL ELADÓ

Érdeklődőknek felvilágosítással szolgál Interreklam D. D. Subotica, Zrinjski trg 2.

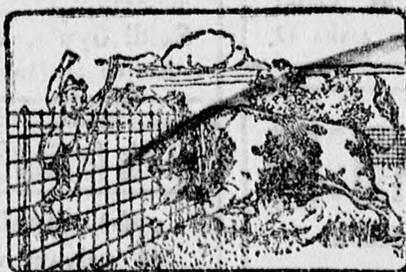
INGYENES és FIZETŐ UTAZÁS

DÉLAMERIKÁBA

Hamburg Délamerikai Hajóstársaság hajóival

Vojkibekerek: Aleksandrova (Fő) ul. 27. és Beograd: Balkanska utca 49. szám.

A kivándorlási csoportok a következő napokon indulnak: március hó 1., 2., 5., 6., 7., 20. és 21-én.

A szab. Herkules drótkerítés

a legjobb, legelőszobás és legszebb kerítés.

Egyedüli gyártója Jugoszláviában:

Brammer Testvérek, Novisad

sodronyár- és vasvezetékgyár Legnagyobb és legújabb gyár e szakban a belföldön

BIOSKOP KORZÓ Csütörtöktől—vasárnapig.

ALEXANDER DUMAS világhírű lovag-regénye után

A HÁROM TESTŐR

4 részben.

Ugyancsak február 28-tól, csütörtöktől mutatja be a Korzó Mozi a JAPÁN FÖLDRENGÉS-t. Eredeti helyszíni felvétel.

Csütörtöktől—vasárnapig. BIOSKOP LIFKA

HARRY PIEL legszenzációsabb filmje:

A sátán helytartója.